

BIBLIOTEKOS VEIKLA 2021

2021 m. Vilniaus kolegijos bibliotekos ištekliams įsigyti buvo skirta 159,5 tūkst. Eur, tai yra 29 proc. daugiau nei 2020 m. (123,4 tūkst. Eur). Iš šių lėšų – 55,2 tūkst. Eur skirta naujoms knygoms ir kitiems dokumentams įsigyti (66 proc. užsienio leidėjų), 32,13 tūkst. Eur – periodinių leidinių prenumeratai (įskaitant elektroninius leidinius, prieigas), 72 tūkst. – elektroninių išteklių (knygų, duomenų bazių) prenumeratai (įskaitant narystės mokesčius). Vieno studento aprūpinimui informacijos ištekliams skirta 26,2 Eur, tai viršija *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (22 Eur).

Tradicinį bibliotekos fondą papildė 1990 vnt. 1009 pavad. nauji leidiniai: nupirkti - 1788 vnt. (43 proc. užsienio leidėjų), paramos būdu gauti - 202 vnt. Palyginus su 2020 m., leidinių nupirkti 19,5 proc. mažiau, nors lėšų išleista 10,6 proc. daugiau, to priežastis - įsigytos brangesnės (arba pabrangusios) Lietuvos leidėjų knygos, vienos knygos kaina vidutiniškai padidėjo 6,4 Eur, t. y. 54,6 proc. Ataskaitiniu laikotarpiu tęsiami bibliotekos fondo peržiūros darbai, atrenkami praradę aktualumą bei susidėvėję leidiniai, nurašyta 13061 vnt. 1763 pavad. dokumentų 55,8 tūkst. Eur sumai. Nuolatinis bibliotekos fondo peržiūrėjimas ir aktualaus turinio gryninimas daro įtaką fondo dydžiui, kuris nuo 2018 m. kasmet mažėja 10-čia tūkst. vnt. (1 lentelė).

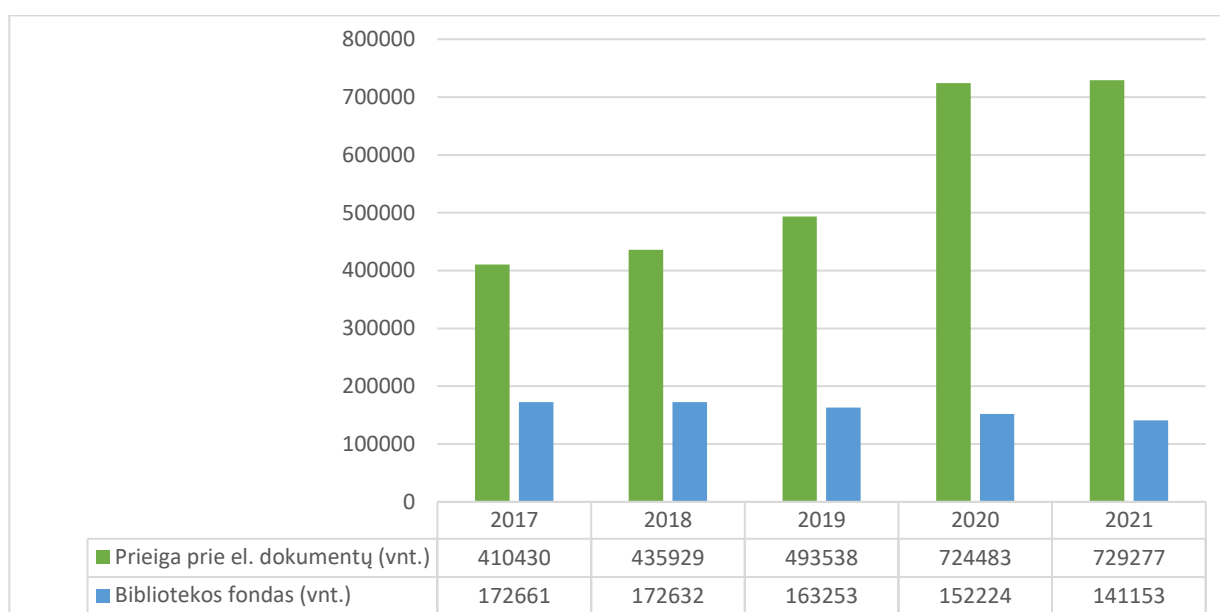
2021 m. gauti 98 pavad. (59,2 proc. užsienio kalbomis) 133 periodinių leidinių komplektai, iš jų 20 pavad. prieinami elektroniniu formatu. Palyginus su 2020 m., atsisakius nepaklausių leidinių, periodinių leidinių komplektų skaičius sumažėjo 14,8 proc., o nuotoliniu būdu prieinamų elektroninių periodinių leidinių skaičius padidėjo 33,3 proc.

1 lentelė. Pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai 2017-2021 m.

Bibliotekos veiklos rodikliai	2017	2018	2019	2020	2021
Bibliotekos fondas (fiz. vnt.)	172661	172611	163253	152224	141153
Gauta per metus (fiz. vnt.)	2706	3603	2581	2344	1990
Periodinių leidinių prenumerata (pavad.)	126	136	127	115	98
Gauta parama (tūkst. Eur)	1,1	1,5	0,9	1,06	1,12
Registruotų skaitytojų skaičius	8208	7683	8105	7775	7831
Apsilankymų skaičius	176760	158042	126568	49445	31342
Dokumentų išduotis (fiz. vnt)	256703	171845	181781	116913	96852
Skaityklų darbo vietų skaičius	276	276	276	267	267
Interneto skaityklų darbo vietų skaičius	81	81	81	64	64
Kompiuterizuotos darbo vietos personalui	29	29	29	27	27
Darbuotojų skaičius (etatai)	27	27	27	20	20
Bibliografinių įrašų el. kataloge (nauji pavad.)	751	954	847	894	840
Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)	410430	435929	493538	724483	729277
Viso teksto dokumentų panauda (pavad.)	65374	59805	99575	440688	440265

2021 m. bibliotekos elektroninių išteklių skaičius ženkliai padidėjo – 35,7 proc., tačiau tai neatsispindi 1 lentelėje, nes 2020 m. Kolegija turėjo laikiną nemokamą prieigą prie duomenų bazės Academic Complete (ProQuest Ebook Central) ir joje esančių knygų skaičius (188 tūkst. vnt.) buvo pateiktas 2020 m. rodiklyje „Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)“. Visgi vertinant 2021 m. įsigytas prenumeratas, didžiausias augimas pastebimas prenumeruojamų elektroninių knygų pasiūloje, iš viso Kolegijos vartotojai turėjo prieigą prie 429 tūkst. pavadinimų viso teksto elektroninių knygų, tai yra 62 proc. daugiau nei 2020 m. Prenumeruojama 1,7 tūkst. Lietuvos leidėjų elektroninių knygų šiose kolekcijose: KTU, VGTU, Vitae litera, KU, KVK, VDU; užsienio leidėjų – 427,3 tūkst. elektroninių knygų duomenų bazėse: EBSCO eBook Academic Collection (214 tūkst.), Academic Complete (Proquest Ebook Central) (188 tūkst.) ir Skillsoft (25 tūkst.). Mokslinių žurnalų ir kitų tęstinių leidinių

pasiūla prenumeruojamose duomenų bazėse padidėjo 13,1 proc., iš viso vartotojai turėjo prieigą prie 20,1 tūkst. pavadinimų viso teksto žurnalų EBSCO Publishing (eIFL.net DB paketas – 9 duomenų bazės), Computers & Applied Sciences Complete, Emerald Management eJournals Collection, Taylor & Francis ir Springer Journals duomenų bazėse. Be knygų ir tęstinių leidinių vartotojai turėjo prieigą prie 280 tūkst. pavadinimų kitų išteklių, pavyzdžiui: video įrašų (EBSCO); per 500 spektaklių ir filmų, daugiau nei 450 interviu ir 14,5 tūkst. teatro teorinės medžiagos (Digital Theatre); galėjo klausytis 169,3 tūkst. muzikinių diskų, kuriuose yra per 2,5 mln. muzikos įrašų (Naxos Music Online); peržiūrėti statistinius duomenis bei ekonomines apžvalgas (Passport). Biblioteka, be prenumeruojamų išteklių, vartotojams siūlo ir atviros prieigos duomenų bases, atskirus leidinius bei elektronines knygas (MRU, VU, VDU, OAPEN, SpringerOpen ir kt.), Lietuvos standartų departamento standartus (52 tūkst. vnt.), kurie yra prieinami per Kolegijos virtualią biblioteką arba per nuorodas bibliotekos interneto puslapyje. Elektroninių leidinių pasiūla kasmet auga, o tradicinis fondas mažėja, todėl atotrūkis tarp elektroninių ir fizinių leidinių pasiūlos didėja ir 2021 m. (1 pav.). Elektroniniai leidiniai sudaro 84 proc. visų bibliotekos išteklių - tai viršija *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (80 proc.).

1 pav. VK bibliotekos fizinių ir elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2017-2021 m.

Per ataskaitinį laikotarpį biblioteka prenumeravo iš viso 21 duomenų bazę, didžiąją dalį (12) per LMBA projektą „eMoDB.LT3“ mokant tik kofinansavimo mokesį ir 1-ą duomenų bazę finansuojamą Kultūros ministerijos lėšomis. Nuo 2021 m. balandžio 1 d., pasibaigus „eMoDB.LT3“ projektui, Kolegija prenumeravo 8 duomenų bases savo lėšomis, o metų pabaigoje, ŠMSM skirus papildomą finansavimą duomenų bazių prenumeratai, sumokėjo kofinansavimo mokesį už 2023 m. metų duomenų bazių prenumeratą, todėl lėšos elektroninėms ištekliams 2021 m. išaugo 56,7 proc. (29,3 tūkst. Eur), iš viso visiems elektroniniams ištekliams (įskaitant ir narystės mokesčius) išleista 81 tūkst. Eur.

2021 m. dėl COVID-19 pandemijos fizinis vartotojų aptarnavimas buvo ribojamas, o pirmąjį pusmetį studijos buvo vykdomos nuotoliniu būdu, todėl fizinis lankomumas bibliotekoje (1 lentelė), mažėjo - 36,6 proc., tačiau ne taip ženkliai kaip 2020 m. (61 proc.). Mažėjo ir leidinių išduoties rodiklis – 17,2 proc., kuris labiau atspindi dokumentų išduoties vietoje (skaityklose ir pan.) mažėjimą, o išduotis į namus sumažėjo neženkliai – tik 5 proc. Pandemijos laikotarpis suformavo naujus bibliotekos vartotojų įpročius, jie daug rečiau lankosi bibliotekos fizinėse erdvėse ir dažniau renkasi naudotis nuotolinėmis bibliotekos paslaugomis, tai rodo virtualių apsilankymų bibliotekoje skaičius, kuris skirtingai nuo fizinių

apsilankymų, padidėjo daugiau nei dvigubai – 147 proc. (127 tūkst., 2020 m. – 52 tūkst.). 2021 m. bibliotekos interneto puslapių (LT ir EN) peržiūros siekė 122 tūkst., nuotoliniuose mokymuose dalyvavo (įskaitant mokymų peržiūras Stream (Office 365) aplinkoje) per 4,3 tūkst. vartotojų, o pradėjus rengti virtualias naujų knygų parodas Sway programa (Office 365), peržiūros siekia 1,3 tūkst. kartų. Elektroninių išteklių panaudos rodiklis (1 lentelė) išliko stabilus ir beveik nepakito, per 2021 m. atsisiųsta ir peržiūrėta apie 440,3 tūkst. dokumentų ar puslapių.

Visgi siekiant, kad studentai naudotų ne tik elektroninius leidinius, bet ir spausdintus, vartotojų patogumui ir saugumui (pandemijos laikotarpiu), biblioteka įsigijo knygomata, kuris knygų skolinimosi ir grąžinimo paslaugas Verslo vadybos fakultete gali suteikti 24/7.

Biblioteka nuolat vykdo mokymus bei teikia individualias konsultacijas bibliotekos paslaugų, išteklių ir informacijos paieškos, plagiatu patikros, citavimo bei bibliografinių duomenų tvarkymo įrankių temomis, iš viso 2021 m. įvyko 122 mokymai (40 proc. daugiau nei 2020 m.), iš jų – 86 nuotoliniu būdu Teams aplinkoje, mokymuose dalyvavo per 3,6 tūkst. dalyvių; Verslo vadybos fakultete pradėtas „Įvado į informacinį raštingumą“ paskaitų ciklas; paruošti mokomieji vaizdo įrašai, kurie įkelti Stream aplinkoje, įrašų peržiūros siekia 1,7 tūkst. kartų.

Kolegijos bibliotekos elektroniniame kataloge ALEPH 2021 m. parengti 840 nauji bibliografiniai įrašai, eLABa PDB talpykloje užregistruota apie 319 Kolegijos darbuotojų mokslo ir meno publikacijų, iš viso yra užregistruota 1,8 tūkst. publikacijų (institucijos autoriams priskirta 2,5 tūkst.).

Parengė
Kristina Blaževičienė
Bibliotekos vadovė
2022-01-27